

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi

Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti

Ro'yxatga olindi:

Nº _____

" " 2022 yil

"TASDIQLAYMAN"

**O'quv ishlari bo'yicha prorektor
Bozorov O.N.**

" " 2022 yil

"DUNYO NEFTGAZLI HUDUDLARI VA AKVATORIYALARI"

FANINING ISHCHI O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 300000 - Ishlab chiqarish texnik soxa

Ta'lif sohasi: 310000 - Muhandislik ishi

Ta'lif yo'nalishi: 5311700 - Foydali qazilma konlari geologiyasi, qidiruv va razvedkasi (neft va gaz konlari)

Jami o'quv soati: 84 soat

Shu jumladan

	Jami	7-semestr	8-semestr
Ma'ruza	24 soat	12 soat	12 soat
Amaliy mashg'ulotlar	24 soat	12 soat	12 soat
Mustaqil ta'lif soati	36 soat	18 soat	18 soat
Kurs ishi	-		

Qarshi-2022 y

Fanning ishchi o‘quv dasturi Qarshi muhandislik-iqtisodiyot institutining 202__ yil “__” __ dagi № __ sonli Kengashida tasdiqlangan “Dunyo neftgazli hududlari va akvatoriyalari” fan dasturi asosida tayyorlangan.

Tuzuvchilar:

Sh.A.Sultonov

- QMII “Foydali qazilmalar geologiyasi va razvedkasi” kafedrasi katta o‘qituvchisi.

J.Sh.Rabbimov

- QMII “Foydali qazilmalar geologiyasi va razvedkasi” kafedrasi katta assistenti.

Fanning ishchi o‘quv dasturi “Foydali qazilmalar geoogyasi va razvedkasi” kafedrasi yig‘ilishida (bayon № __, __/__. 2022 y.), Geologiya va konchilik ishi fakulteti uslubiy Komissiyasida (bayon № __, __/__. 2022y.) va institut Uslubiy Kengashida (bayon № __, __/__. 2022y.) muhokama etilgan va o‘quv jarayonida foydalanishga tavsiya qilingan.

QMII O‘quv- uslubiy boshqarma

boshlig‘i:

_____

Sh.R.Turdiyev.

QMII Geologiya va konchilik ishi

fakulteti UK raisi:

_____

M.G’ofirov.

“Foydali qazilmalar geologiyasi va

razvedkasi” kafedrasi mudiri:

_____

Sh.Sh.Turdiyev.

KIRISH

Ushbu dastur Dunyo neftgazli hududlari va akvatoriyalarining geologik tuzilishini, neftgazliligin va ularning geologik-tektonik, geodinamik rivojlanish tarixini o‘rganish va bu fanning yangi neft va gaz konlarini izlashdagi amaliy ahamiyati bilan bog‘liq masalalarni yoritish metodlarini qamrab olgan.

Fanning maqsad va vazifalari

Fanni o‘qitishdan maqsad – talabalarda foydali qazilmalar geologiyasi va qidirish ishlari (neft va gaz) bo‘yicha yo‘nalish profiliga mos bilim, ko‘nikma va malakalarni shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi – Yer litosfera plitalarida neft va gaz to‘plamlarini zamonaviy metodologik prinsiplar asosida rayonlashtirish, litosfera neftgazliligin nazorat etuvchi geotektonik elementlar shakllanishining geodinamik sharoitlarini o‘rganish, Dunyo neftgazli provinsiyalarining umumlashgan genetik tasnifini o‘zlashtirish va Yer litosfera plitalaridagi neftgazli provinsiyalar va oblastlarning litologik, geotektonik, geodinamik xossa xususiyatlarini o‘zlashtirish va uglevodorod konlari tarqalish qonuniyatlarini bilishdan iborat.

Fan bo‘yicha talabalarining bilimi, ko‘nikma va malakalariga qo‘yiladigan talablar

“Dunyo neftgazli hududlari va akvatoriyalari» o‘quv fanini o‘zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

- bilimlarning bir butun tizimi bilan o‘zaro bog‘liqlikda ushbu fanning asosiy muammolari;
- neftgazgeologik rayonlashtirish prinsiplari va uning amaliy ahamiyati;
- neftgazli provinsiyalar;
- neftgazli oblastlar;
- neftgazli rayonlar, neftgazyig‘iluvchi zonalar va bunday neftgazgeologik elementlarni litosfera plitalarida rayonlashtirish prinsiplari haqida tushunchaga ega bo‘lishi;
- Dunyo neftgazli provinsiyalarining umumlashgan genetik tasnifini o‘qishni;
- Har bir litosfera plitasida rayonlashtirilgan neftgazli provinsiyalarning Dunyo neftgazli provinsiyalarining umumlashgan genetik tasnidagi o‘rnini;
- Neftgazli provinsiyalarning va neftgazli oblastlarning litologik, geotektonik, geodinamik xosa-xususiyatlarini va ularda genetik jihatdan turlicha bo‘lgan neft va gaz konlarining tarqalishini ***bilishi va ulardan amaliyotda foydalana olishi***;
- neftgazli provinsiyalarning va neftgazli oblastlarning litosfera plitalarida tarqalish qonuniyatları;
- litosferada regional neftgazli to‘plamlarning tarqalish qonuniyatlarını amaliy nuqtai nazaridan yangi uglevodorod konlarini izlashlikdagi ahamiyati ***ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak***.

Fanning o‘quv rejadagi boshqa fanlar bilan o‘zaro bog‘liqligi va uslubiy jihatdan uzviy ketma-ketligi

Dunyo neftgazli hududlari va akvatoriyalari fani asosiy ixtisoslik fani hisoblanib, 7- va 8- semestrda o‘qitiladi va o‘quv rejasidagi fundamental (oliy matematika, fizika,

nazariy mexanika), umumkasbiy (umumi geologiya, strukturalar geologiyasi va plitalar tektonikasi, neft va gaz geologiyasi va geofizikasi, neftgazli komplekslar: litologiya va tabiiy saqlagichlar,) va ixtisoslik (neftgaz qazib chiqarish geologiyasi va neft va gaz zahiralarini hisoblash) fanlari bilan o‘zaro bog‘iqlikka ega hamda uslubiy jihatdan bu fanlar bilan ketma-ketlik prinsipiga asoslangan.

Fanning ishlab chiqarishdagi o‘rni

“Dunyo neftgazli hududlari va akvatoriyalari” fani neft va gaz konlarini izlash va razvedkasi yo‘nalishlarini belgilashda muhim ahamiyat kasb etadi va u yoki bu neftgazli hududda yangi neft va gaz konlarini ochishda ularni genetik jihatdan prognoz qilish uchun zamin yaratadi hamda zamin neftgazliligini prognoz qilishda qo‘llaniladigan geologik muqobililik (analogiya) metodini keng miqyosda qo‘llashlik uchun katta imkoniyatlar yaratib beradi. Zero, yangi konlarni ochish Dunyoda aniqlangan o‘xhash konlarni o‘rganish tajribasidan foydalangan holda prognoz qilishni taqozo etadi.

Shuning uchun Dunyo neftgazli hududlari va akvatoriyalarini o‘rganishga alohida talablar qo‘yiladi va ushbu fan asosiy ixtisoslik fani bo‘lib, neft va gaz sanoati tizimining ajralmas bo‘g‘ini hisoblanadi.

Fanni o‘qitishda zamонавиъ ахборот ва педагогик тартибиятлар

Talabalarning “Dunyo neftgazli hududlari va akvatoriyalari” fanini o‘zlashtirishlari uchun o‘qitishning ilg‘or va zamонавиъ metodlaridan foydalananish, Yangi informatsion-pedagogik texnologiyalarni tadbiq qilish muhim ahamiyatga ega. Fanni o‘zlashtirishda darslik, o‘quv va uslubiy qo‘llanmalar, ma’ruza matnlari, tarqatma materiallar, elektron materiallar, virtual stendlar hamda ishlab chiqarishdagi namunalar va maketlardan foydalilanidi. Ma’ruza va amaliy mashg‘ulot darslarida mos ravishdagi ilg‘or pedagogik texnologiyalardan foydalilanildi.

Amaliy mashg‘ulotlarda elektron mashqlar va masalalar to‘plamlaridan, kompyuterlar yordamida fan buyicha kompyuter o‘yinlari, test savol-javoblari, laboratoriya mashg‘ulotlarida esa qurilmalar va jihozlarning hamda texnologik jarayon kechishining kompyuterdagи elektron modellaridan, virtual laboratoriyalardan foydalilanildi.

Shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim. Bu ta’lim o‘z mohiyatiga ko‘ra ta’lim jarayonining barcha ishtirokchilarini to‘laqonli rivojlanishlarini ko‘zda tutadi. Bu esa ta’limni loyihalashtirilayotganda, albatta, ma’lum bir ta’lim oluvchining shaxsini emas, avvalo, kelgusidagi mutaxassislik faoliyati bilan bog‘liq o‘qish maqsadlaridan kelib chiqqan holda yondoshilishni nazarda tutadi.

Tizimli yondoshuv. Ta’lim texnologiyasi tizimning barcha belgilarini o‘zida mujassam etmog‘i lozim: jarayonning mantiqiyligi, uning barcha bo‘g‘inlarini o‘zaro bog‘langanligi, yaxlitligi.

Faoliyatga yo‘naltirilgan yondoshuv. Shaxsning jarayonli sifatlarini shakllantirishga, ta’lim oluvchining faoliyatni aktivlashtirish va intensivlashtirish, o‘quv jarayonida uning barcha qobiliyati va imkoniyatlari, tashabbuskorligini ochishga yo‘naltirilgan ta’limni ifodalaydi.

Dialogik yondashuv. Bu yondoshuv o‘quv munosabatlarini yaratish zaruriyatini bildiradi. Uning natijasida shaxsning o‘z-o‘zini faollashtirishi va o‘z-o‘zini ko‘rsata olishi kabi ijodiy faoliyati kuchayadi.

Hamkorlikdagi ta’limni tashkil etish. Demokratik, tenglik, ta’lim beruvchi va ta’lim oluvchi faoliyat mazmunini shakllantirishda va erishilgan natijalarini baholashda birgalikda ishlashni joriy etishga e’tiborni qaratish zarurligini bildiradi.

Muammoli ta’lim. Ta’lim mazmunini muammoli tarzda taqdim qilish orqali ta’lim oluvchi faoliyatini aktivlashtirish usullaridan biri. Bunda ilmiy bilimni ob’ektiv qarama-qarshiligi va uni hal etish usullarini, dialektik mushohadani shakllantirish va rivojlantirishni, amaliy faoliyatga ularni ijodiy tarzda qo‘llashni mustaqil ijodiy faoliyati ta’minlanadi.

Axborotni taqdim qilishning zamonaviy vositalari va usullarini qo‘llash - yangi kompyuter va axborot texnologiyalarini o‘quv jarayoniga qo‘llash.

O‘qitishning usullari va texnikasi. Ma’ruza (kirish, mavzuga oid, vizuallash), muammoli ta’lim, keys-stadi, pinbord, paradoks va loyihalash usullari, amaliy ishlar.

O‘qitishni tashkil etish shakllari: dialog, polilog, muloqot hamkorlik va o‘zaro o‘rganishga asoslangan frontal, kollektiv va guruh.

O‘qitish vositalari: o‘qitishning an’anaviy shakllari (derslik, ma’ruza matni) bilan bir qatorda – kompyuter va axborot texnologiyalari.

Kommunikatsiya usullari: tinglovchilar bilan operativ teskari aloqaga asoslangan bevosita o‘zaro munosabatlar.

Teskari aloqa usullari va vositalari: kuzatish, blits-so‘rov, oraliq va joriy, yakunlovchi nazorat natijalarini tahlili asosida o‘qitish diagnostikasi.

Boshqarish usullari va vositalari: o‘quv mashg‘uloti bosqichlarini belgilab beruvchi texnologik karta ko‘rinishidagi o‘quv mashg‘ulotlarini rejallashtirish, qo‘yilgan maqsadga erishishda o‘qituvchi va tinglovchining birgalikdagi harakati, nafaqat auditoriya mashg‘ulotlari, balki auditoriyadan tashqari mustaqil ishlarning nazorati.

Monitoring va baholash: o‘quv mashg‘ulotida ham, butun kurs davomida ham o‘qitishning natijalarini rejali tarzda kuzatib borish. Kurs oxirida test topshiriqlari yoki yozma ish variantlari yordamida tinglovchilarning bilimlari baholanadi.

Ma’ruza mashg‘ulotlari

Nº	Ma’ruzalar mavzulari nomi	Dars soatlari hajmi
VII - semestr		
1	Kirish. Dunyo neftgazli hududlari va akvatoriyalari fanining maqsadi va vazifalari.	2 soat
2	Neftgaz hududlari va akvatoriyalarini o‘rganish: ahamiyati, tarixi va tamoyillari.	2 soat
3	Litosfera plitalari va ularning geotektonik elementlari.	2 soat

4	Neftgaz to‘planishini nazorat qiluvchi litologik va stratigrafik ob’ektlar.	2 soat
5	Yer qobig‘i bo‘laklarining ajralish bosqichi.	2 soat
6	Yer qobig‘i bo‘laklarining birikish bosqichi.	2 soat

VIII-semestr

7	Dunyo neftgazli provinsiyalarining umumlashgan tasnifi va unda O‘zbekiston neftgaz to‘plamlarining o‘rni.	2 soat
8	MDHdagi neftgazli hududlar.	2 soat
9	Shimoliy Amerika litosfera plitasi	2 soat
10	Janubiy amerika qadimgi platformasining neftgazli provinsiyalari uyushmasi	2 soat
11	Afrika litosfera plitasining neftegazogeologik rayonlashtirish va neftgazli provinsiyalarning umumlashgan tasnifidagi o‘rni	2 soat
12	Hind – Avstraliya litosfera plitasi va Arabiston qadimgi platformasining geologik tuzilishi va geotektonikasi	2 soat

Jami 24 soat

Ma’ruza mashg’ulotlari axborot kommunikatsion texnolgiyalar asosida jihozlangan auditoriyada guruh, guruhlar oqimi uchun o’tiladi.

Amaliy mashg’ulotlar.

T/r	Amaliy mashg’ulotlar mavzulari	Dars soatlari hajmi

VII-semestr

1	Litosfera plitalari guruhi va turlarida neftgazli provinsiyalarni joylashishi	2 soat
2	Stratigrafik turli diapazondagи neftgazli provinsiyalarni joylashishi	2 soat
3	Volgo-Ural neftgazli hududi	2 soat
4	Timon-Pechora neftgazli hududi	2 soat
5	Kaspiy oldi neftgazli hududi	2 soat
6	Vilyu neftgazli hududi	2 soat

VIII-semestr

7	Alp – himolay neotetis Alpiy burmaghanliklari tog‘oldi egekliklarining neftgazli provinsiyalari kamari	2 soat
8	Kopetdog‘ tog‘oldi neftgazli provinsiyasi	2 soat
9	Meksika ko‘rfazi Janubiy-G‘arbiysohili neftgazli provinsiyasi va oblastlari	2 soat
10	Qoyali tog‘lar neftgazli provinsiyasi va oblastlari	2 soat
11	Mongoliya – Amur neftgazli provinsiyasi	2 soat
12	Oxota dengizi alpiy burmaghanligining neftgazli provinsiyalari va oblastlari.	2 soat

Jami 24 soat

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys stadi" texnologiyasi ishlataladi, keyslar mazmuni o'qituvchi tomonidan belgilanadi. Ko'rgazmali matereallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi.

Mustaqil ta'lif

№	Mustaqil ta'lif mavzulari.	Dars soatlari hajmi
VII - semestr		
1	Neftgaz hududlari va akvatoriyalarini o'rganish ahamiyati tarixi va tamoillari.	2 soat
2	Dunyo va O'zbekistonda neft va tabiy gaz zaxiralari, qazib chiqarilishi.	2 soat
3	MDHdagi neftgazli hududlar va ob'ektlar.	2 soat
4	Neftegazogeologik rayonlashtirishning asosiy birliklari va ularni ajratish qoidalari.	2 soat
5	Neftgaz hududlarni o'rganishda zamonaviy metologik tasnifi.	1 soat
6	dunyo neftgazli provinsiyalarning umumlashgan tasnifi.	1 soat
7	Shimoliy Amerikada neft va tabiy gaz zaxiralari, qazib chiqarish..	1 soat
8	Shimoliy Amerika qadimgi platformasining neftgazli provinsiyalari uyushmasi.	1 soat
9	Meksikabo'y-Shtat qurama poydevorli platforma megasniklizasining neftgazli provitsiyalari uyushmasi.	1 soat
10	Kordilyera mezozoy burmchanligining tog' oldi egikliklari neftgazli provinsiyalari kamari.	1 soat
11	Tinch okean oldi alpiy burmchanligi egikliklarining neftgazli provinsiyalari kamari.	1 soat
12	Shimoliy Amerika qit'asining Arktikaoldi sust chekkasi neftgazli provinsiyalarining kamari.	1 soat
13	Sharqiy Yevropa qadimgi platformasining neftgazli provinsiyalari uyushmasi.	1 soat
14	Markaziy Yevrosiyo quama poydevorli platformasi neftgazli provinsiyalarning uyushmasi.	1 soat
VIII - semestr		
15	Alp-Himolay neotetis alpiy burmchanliklari tog'oldi egikliklari va tog'lar oralig'i botqliklarini neftgazli provinsiyalari kamari.	2 soat
16	Yevrosiyo qit'asining artikaoldi sust chekkasineftgazli provinsiyalar kamari.	2 soat
17	Yevrosiyo litosfera plitasining g'arbiy qismi –G'arbiy Yevropa davlatlari hududi va akvatoriyalari.	1 soat
18	Osiyoning tarqoq sesmik kamari.	1 soat

19	Amur litosfera plitasi.	1 soat
20	Janubiy Amerika va Markaziy amerika davlatlarida neft va tabiy gaz zaxiralari, Janubiy Amerika qadimgi platformasining neftgazli provinsiyalar uyushmasi.	1 soat
21	And tog‘lari Alpiy burmchanligi tog‘olodi egikligining va tog‘ oralig‘i botiqliklarining neftgazli provinsiyalari kamari.	1 soat
22	Janubiy Amerika qit’asi sust-chekkasining Atlantikaoldi neftgazli provinsiyalari kamari.	1 soat
23	Afrika davlatlarida neft va tabiy gaz zaxiralari, Afrika litosfera plitasini neftegazogeologik rayonlashtirish.	1 soat
24	Sharqiy Afrika rift sistemasi, Afrika qit’asining sust-chekkasidagi Atlantikaoldi neftgazli provinsiyalari kamari.	1 soat
25	Yaqin Sharq davlatlari , ularning neft va tabiy gaz zaxiralari, Arabiston qadimgi platformasining geologik tuzilishi va geotektonikasi.	1 soat
26	Arabiston qadimgi platformasining neftgazli provitsiyalari uyushmasi.	1 soat
27	Mesopotamiya alpiy burmchanligi tog‘oldi egikligining pleozoy-mezozoy-kaynozoy neftgazli provinsiyalari.	1 soat
28	Hind-Avstraliya litosfera plitasi.	1 soat
29	Antraktida litosfera plitasi.	1 soat
30	Xitoy va Tinch okean litosfera plitalari.	1 soat
Jami:		36 soat

Fan bo‘yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish me’zonlari

Talabalar bilimini nazorat kilish Oliy va o‘rta maxsus ta’lim Vazirligi tomonidan tavsiya etilgan “Oliy ta’lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat kilish va baholash tizimi to‘g‘risida”gi Nizom (Mazkur Nizom O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 ysh 5 iyundagi PQ-3775-sun “Oliy ta’lim muassasalarida ta’lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta’minalash bo‘yicha qo‘sishimcha chora- tadbirlar to‘g‘risida”gi qaroriga muvofiq oliy ta’lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimini belgilaydi. Nizom O‘z.R.OO‘MTVning 2018 ysh 9 avgustdagi 19-2018-sun buyrugi bilan tasdiqlangan va O‘zbekistan Respublikasi Adliya vazirligida 2018 yil 26 sentabrda 3069-sun bilan davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan) asosida amalga oshiriladi.

Ushbu Nizomga muvofiq fan bo‘yicha talabalar bilimini nazorat kilish oraliq va yakuniy nazorat turlarini o‘tkazish orqali amalga oshiriladi.

Oraliq nazorat - semestr davomida ishchi fan dasturining tegishli bo‘limi tugallangandan keyin talabaning bilim va amaliy ko‘nikmalarini baholash maqsadida o‘quv mashg‘ulotlari davomida o‘tkaziladi.

Talabani oraliq nazorat turi bo‘yicha baholashda, uning o‘quv mashg‘ulotlari davomida olgan baholari inobatga olinadi.

Yakuniy nazorat - turi semestr yakunida tegishli fan bo‘yicha talabaning nazariy bilim va amaliy ko‘nikmalarni o‘zlashtirish darajasini aniqlash maqsadida tayanch tushuncha va iboralarga asoslangan “Yozma ish” yoki “test” shaklida o‘tkaziladi.

Yakuniy nazorat turini o‘tkazish va mazkur nazorat turi bo‘yicha talabaning bilimini baholash o‘quv mashg‘ulotlarini olib bormagan professor-o‘qituvchi tomonidan amalga oshiriladi.

Fan bo‘yicha talabalar bilimini baholash mezonlari

Ishchi o‘quv rejaga muvofiq fan bo‘yicha 7-semestrda 6 ta (12 soat) ma’ruza mashg‘uloti, 6 ta (12 soat) amaliy mashg‘uloti va 1 ta mustaqil ish rejalashtirilgan, 8-semestrda esa 6 ta (12 soat) ma’ruza mashg‘uloti, 6 ta (12 soat) amaliy mashg‘uloti va 1 ta mustaqil ish rejalashtirilgan.

Fan bo‘yicha semestrda ON kafedra yig‘sishi va fakultet Kengashi qaroriga asosan belgilangan sanada o‘tkaziladi.

Talabani oraliq nazorat turi bo‘yicha baholashda, uning o‘quv mashg‘ulotlari davomida olgan baholari inobatga olinadi.

Oraliq nazorat turi bo‘yicha 3 va undan yuqori baho to‘plagan talaba fanni o‘zlashtirgan deb hisoblanadi va ushbu fan bo‘yicha yakuniy nazoratga kirishiga ruxsat beriladi.

Talabaning fan bo‘yicha o‘zlashtirish ko‘rsatkichini nazorat qilishda quyidagi namunaviy mezonlar tavsiya etiladi:

a) talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo‘llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega deb topilganda - **5 (a’lo) baho:**

б) talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo‘llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega deb topilganda - **4 (yaxshi) baho:**

в) talaba olgan bilimini amalda qo‘llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega emas deb topilganda - **3 (qoniqarli) baho:**

г) talaba fan dasturini o‘zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega emas deb topilganda - **2 (qoniqarsiz) baho** bilan baholanadi.

***Maksimal baho-5
Saralash baho-3***

№	Nazorat turi	Baho	Nazorat turi bo‘yicha	
			maksimal baho	saralash baho
1	Oraliq nazorat	5 (a’lo) 4 (yaxshi) 3 (qoniqarli) 2 (qoniqarsiz)	5	3
2	Yakuniy nazorat	5 (a’lo) 4 (yaxshi) 3 (qoniqarli) 2 (qoniqarsiz)	5	3

**Fan bo‘yicha talabalarni baholash natijalarini
qayd qilish**

Talabalar bilimini baholash ushbu fan bo‘yicha professor-o‘qituvchi tomonidan Talabalarning fanni o‘zlashtirishini hisobga olish jurnalida (bundan buyon matnda jurnal deb yuritiladi) qayd etib boriladi. Professor-o‘qituvchi qo‘srimcha ravishda talabalar bilimini baholashni elektron tizimda ham yuritishi mumkin.

Professor- o‘qituvchi jurnalda talabaga qo‘yilgan baholarni shu kunning o‘zida qayd etib boradi. Agar talabaning bilimini baholash yozma ish shaklida o‘tkazilgan bo‘lsa, bunda professor-o‘qituvchi talabalarning natijalarini 3 kundan ko‘p bo‘lmagan maddatda jurnalga qayd etishi lozim.

Nazorat turi bo‘yicha talabaning bilimi “3” (qoniqarli) yoki “4” (yaxshi) yoxud “5” (a’lo) baho bilan baholanganda, nazorat turini qayta topshirishga yo‘l qo‘yilmaydi.

Talaba nazorat turi o‘tkazilgan vaqtida uzrli sabablarsiz qatnashmagan xollarda jurnalga “0” belgisi yozib qo‘yiladi.

Jurnal ushbu fan bo‘yicha o‘quv mashg‘ulotlarini olib borgan professor-o‘qituvchi, kafedra mudiri va fakultet dekani tomonidan imzolanadi hamda fakultet dekanatida saqlanadi. Jurnalning saqlanishi uchun fakultet dekani mas’ul hisoblanadi.

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar

1. Abidov A.A. Dunyo neftgazli hududlari va akvatoriyalari. Toshkent, Sharq, 2009.
2. Абидов А.А. Нефтегазоносность литосферных плит Мира, Т., Фан, 2009. – 628 с.
3. A.A.Abidov, S.A.Raxmatova, X.A.Abidov. Dunyo neftgazli hududlari va akvatoriyalari. Darslik. -Т. «Fan va texnologiya» 2015
4. Бакиров А.А. и др. Нефтегазоносные провинции и области зарубежных стран. Учебник. М. Недра, 1971. – 268 с.
5. Каламкаров Л.В. «Нефтегазоносные провинции и области России и сопредельных стран» Москва. РГУ нефти и газа. 2005. – 576 с.
6. Гаврилов В.П. Геотектоника, М., РГУ нефти и газа, 2005.
7. Бакиров Э.А. и др., Геология нефти и газа, М, Недра, 1990.
8. Richard C. Selley. Department of Geology Imperial College. Elements of petroleum geology. Sekond Edition. London, United Kingdom-1998.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Абидов А.А. Современные основы прогноза и поисков нефти и газа. – Ташкент: Фан, 2012 .
2. Умурзаков Р.А. Региональные особенности поля тектонических напряжений отдельных сейсмоактивных областей Западного Тянь-Шаня // Проблемы сейсмологии Узбекистана. – Ташкент. 2007. № 4 –С. 133-137.
3. Гаврилов В.П. Общая и региональная геотектоника., М., Наука,1986.
4. Ахмеджанов М.А. Геотектоника, маъruzalар тўплами, ТДТУ, Т, 1995.
5. Adilov.B.F. Regional geologiya va geotektonika. O'quv qo'llanma. - Toshkent.: LESSON PRESS 2015.
6. Sultonov.Sh.A. Geotektonika. O'quv – uslubiy qo'llanma Qarshi - 2014

Internet manbalari

1. Геология нефти и газа – www.geoinform.ru
2. газовая промышленность – www.iournal.ru
3. www.lex.uz - O'zR Adliya vazirligi sayti.
4. www.bilim.uz - O'zR Oliy va o'rta maxsus ta'lif vazirligi sayti
5. www.ziyo.edu.uz - O'zR Oliy va o'rta maxsus ta'lif vazirligi sayti.
6. www.Ziyo.net
7. www.lex.uz
8. www.orbita.uz
9. www.gov.uz
10. www.google.uz.
11. www.google.ru.
12. www.oilandgas.com.
13. www.oilandgaslibrary.com.
14. www.sanoatktm.uz – O'zR Sanoatda, konchilikda va kommunal-maishiy sektorda ishlarning bexatar olib borilishini nazorat qilish davlat inspeksiyasi sayti.

